

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kazinczy-utca.
Telefón szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotában
Telefón szám 42.

Nyitlér soronkint 20 krajczár.

Kossuth Ferenc Szegeden.

(A „Bácskai Hirlap“ tudósítójától.)

Kossuth Ferenc tegnap délelőtt Polczner Jenő, Barabás Béla, gróf Benyovszky Móric, Színai Gyula, Papp Elek társaságában Szegedre érkezett, hogy ott a rendezett népgyűlésen amely Magyarország és Ausztria közötti közös vámterület ellen foglalt el álláspontot — felszólaljon.

Fogadtatása nagyszabású volt. A szegedi nép ezrével vette körül a menetet, amely egy hosszú festői csoportot tüntetett fel. Az egyesületek zászlóit körülövezte több mint 300 diszbe öltözött fiatal leány és ezt a hármast csoportban haladó menetet több mint 200 parasztlóvas vette körül.

Egész kocsisor kísérte a menetet amelynek első kocsijában Kossuth Ferenc ült Polczner Jenővel. A bevonulás alkalmával egy nagyobb csoportba összeverődött szocialista sereg a menetet megzavarni akarta. A rendezőség, hogy kikerülje a socialisták esetleges izetlenségét nem állt meg a program szerint a Klauzál téren, hanem a Gizella téren a Szabadságharc szobra előtt. Itt nyitották meg az ülést és Vonoki Pál ajánlatára a népgyűlés elnökévé Polczner Jenő lett megválasztva.

A gyűlés megnyitása után Kossuth Ferenc szólt fel először és beszédét zajos éljenekkel fogadta az ezrekre menő tömeg. Ezután Gróf Benyovszky Móric, Színai Gyula, Papp Elek, Lakatos Miklós, Pichler Győző és végül Polczner Jenő szónokoltak a nép helyese és éljenzése kíséretében.

Polczner Jenő kihirdette a népgyűlés határozatát, hogy a szegedi függetlenségi polgárok követelik, hogy az önálló vámterület mielőbb létesíttessék. A díszmenet ezután a Jókai utcán a Kársz utczán és a Széchenyi téren keresztül a „Tisza“ szállodáig vonult, a melynek lépcsőzetén a midőn Kossuth felment egy 200 leányból álló sereg virágot hintett utjára. Innen Polczner Jenő lakására mentek a képviselők a hol a házigazda vendégeit jól tartatta.

Ekkor érkezett meg Polczner országgy. képviselő címére Szabadkáról az oit vásáron levő iparosok következő távirata:

„Nagyságos Polczner Jenő úr Szeged. Sajnálattunkat fejezzük ki, hogy részt nem vehetünk az ünnepélyen. Hazafüi üdvözléssel hódolunk a népgyűlés vezetőségének, nem különben a függetlenségi párt elnökének Kossuth Ferencnek, — több szegedi iparos nevében Juhász Antal, Strd Albert és társai Szabadkán. Éljen az önálló vámterület.

A vendégek tiszteletére a diszbed d. u. 2 órakor kezdődött a Tisza szálloda disztermében, A lépcsők virággal voltak beszőrva,

amerre Kossuth Ferenc elhaladt. A mintegy 250 teritékü bankett menüje volt

Fehér leves.
Gulyáshus.
Marha és borjú sült.
Vegyes saláta.
Tészta.

Egy-egy teriték ára 90 kr. volt. A sült után megkezdődött a toasztok árja, melyet Polczner Jenő nyitott meg óriási tetszést keltő beszédével. Utána óriás lelkesedés között Kossuth Ferenc szólt föl. Aztán Kulunyi Zsigmond, Dr. Lipkai Kálmán, Lakatos Miklós, Bartucs István és Barabás Béla tartottak felköszöntöket s még többen. Főleg Barabás Béla beszéde ragadta magával a közönséget.

A bankett a késő délutánba nyult bele a közönség viharos ovációi között.

Este tánczvigalom volt Kossuth Ferenc tiszteletére, mely fényesen sikerült.

Különfélék.

— **Kinevezés.** Dr. Vojnits István főispán az üresedésben volt közg. lajstromzó állásra Alföldi László központi irnokot, az ekként megüresedett központi irnoki állásra Theofánovits Voisláv, rendszerinti díjnokot, ezen díjnoki állásra pedig Buday Ödönt nevezte ki.

— **Kanyaró.** Bács-Feketehegyen az iskolás gyermekek között kiütött a kanyarójárvány; e miatt a magyar iskolákat — egyelőre 5 napra — bezárták.

— **A „hü szlávok.“** A „Zászlava“ című szláv lap, a mely Magyarország területén belül jelenik meg egy nagy mondással szerezte meg a magyarok rokonszenvét. 143-ik számában azt írja a többek között, hogy „A hü szlávok — kiknek Oroszország mindenképpen, Nagyon természetes, hogy a Zászlavák is ezekhez a hü szlávokhoz tartozónak hiszi magát. Ha tehát Oroszország mindenük akkor miért nem huzerkodnak ki lapostul és mindenestül Oroszországba. Mért pocskolják itt magyar földön azt a nyomdafestéket amelylyel csak áskálódni tudnak kenyéradójuk a magyar föld ellen. Nem tartóztatja őket senki sem.

— **Vakmerő rablási kísérlet.** Alig mulik el nap írja zombori levelezőnk, hogy egy vagy két lopás, rablás, sőt mi több, orvtámadásról ne venne hirt az ember. Egyik nap ennek a baromfi állományát kisebbitik meg, a másik nap annak a pénzes szekrényének mennek neki s ez így megy napról napra. S az a legbosszantóbb a dologban, hogy ez mind hivatalos assistentia mellett történik, mert majdnem minden háznak megvan a saját éjjeli őre, a ki este 9-től hajnali 5 óráig tartozik őrködni. Természetes hogy ez a

hivatali nemörkődés még vakmerőbbé teszi a tolvaj bandát mit eléggé igazol a következő eset: Csütörtök estefelé úgy 7 óra tájban Konyovits István földbirtokos: városi bizottsági tag a Felsővárosban a Bezdáni uton lévő házában becsöngettek. Több napszámos féle egyén volt. Az udvaron dolgozó kocsis kérdésére a „gazda“ után kérdezősködtek mire a kocsis beeresztette és a konyhában foglalatoskodó házi gazdához utasította őket; maga pedig mit sem sejtve dolgára ment. A jó madarak kettője szerencsés jó estéttel lépett be a házi gazdához s a kukoricza szár után kérdezősködött. Egyszerre csak az egyik rabló a nála levő hatalmas furkosbottal Konyovicsot kétszer jó hátba üti a másik pedig pisztolyt szegezett mellének. Szerencsére Konyovits István lélekjelenlétét nem veszítette el s a pisztolyt kikapván a támadó kezéből a szobába szaladt s ott az ablakon keresztül az utcára ugrott ki a segítségért kiabált. A két megrémült rabló erre társaival együtt a kerteken keresztül elmenekült.

— **Szerencsétlenség az újvidék-bajai vonalon.** Dech István ó kéri lakos f. hó 15-én tengerivel megrakott kocsijával az újvidék-bajai vonalon (Ó Kér közelében) az átjárón át akart menni, de elakadt. Ebben a pillanatban az Újvidék felől jövő vonat — legnagyobb valószínűség szerint, a mozdonyvezető vigyázatlansága következtében — kocsiját elütötte s kukoriczájának nagyobb részét teljesen összemorzsolta. — Dech a kártérítést illetőleg a vállalatnál kiegészett. — Eme vigyázatlanság következtében történt szerencsétlenség mellett még szerencsének mondható, hogy emberélet nem esett áldozatul.

— **Öngyilkosság.** Kedden délelőtt az a jelentés érkezett az ó beesei rendőrséghez, hogy a vasuti indóház mellett levő Széchenyi ligetben egy halott ember fekszik. Megjelenve a helyszínén egy fiatal ember holt testét találták ott s mellette a revolvert, a melylyel kiöltötte életét. Az öngyilkos feje fölött levő fatörzsre egy noteszt találtak felszőgezve, melynek első lapján ez állt: nevem Brankovits Dezső ács. A fiatal ember szájába lőtt, amely rögtön halált okozta. A notesz második lapján eme kis óhaj volt beírva: «Temessenek el, menasz-szonyom Jánosi Juliska legyen,» — a mi talán meg is magyarázza az alig 20 éves fiatal ember öngyilkosságát, a ki különben szorgalmas és ügyes munkása volt Major Jakab vállalkozónak. A revolvert Kovács Jakabnéól kérte azzal, hogy kimegy mestere kukoriczáját őrizni. Még 10 órakor látták és 11-kor halva volt. Az öngyilkos ifjú temetése szerdán délután volt.

— **Megcsalt jegyes.** Már a multkoriban történt, hogy Mátyásenaczb Gavra helybeli 19 éves legény eljegyezte magát Módis Katicza

batinai leányzóval. Módis Katicza sok szép ígéretet tett Gávra vallomására, kölcsönös esküt fogadtak egymásnak s az esküket megpecsételő gyűrűt is cserélték. A mit Matyasenác Gávra kapott kicsit nagy volt ugyan, de legalább súlyosabb, nehéz, fénylő aranykarika volt. Az imposztor Gávra következtetett a gyűrű vastagságából a szerelem nagyságára és a hozományra is, és a látogatás után büszkén tért vissza Szabadkára. Multak a kitűzött napok és Gávranak elfogyott a pénze. Nosza sietett a zálogházba, ugyanis még 2 hét múlva lesz az esküvő és be akarta a hatalmas jeggyűrűt csapni. De nem a gyűrű, hanem ő volt becsapva. A gyűrű rézből volt s ennél fogva mint az arany rézzé, úgy váll Gávra házassági szándéka füstt. Most csak az ő cserébe adott aranygyűrűjét sajnálja.

— **A szentítványi ítélet** Bernschütz Mátyás hájai köművés az elmúlt vasárnapon Szent Istvánon betévedt egy parasztudvarba és ott egy régi rongyos subát lopott. Az utcán ácsorgó parasztsuhanczok ezt észrevették és Bernschütztől fildözőbe vették. A Grosz féle kocsmá előtt elcsípték a szegény ördögöt és behúzták a kocsmá helyiségbe és legalább huszan rohantak rá és alaposan elverték, aztán kieresztették az utcára és uccúz hajrá újra fildözőbe vették, de itt már közbeléptek a rendőrök és kiszabadították a szegényt a bestiák kezéből. A már eléggé bűnhődött tolvajt hogy további kizsárol megkínálják, becsútkák a község háza egyik kóterjébe. A megkínzott ember azon való féltelmébe, hogy ismét a nép kezébe kerül és egy újabb „ítélet” fog rajta végrehajtani inkább felakasztotta magát. Miré a rendőrök bementek hozzá, hogy szabadon bocsássák, már meghalt.

— **Lopás a vasuton.** F. hó 29-én viradóra a zentai vasuti állomáson egy olomzárral lekötött kocsit feltörték és abból elemeltek egy ládát két bál fornállal és 2 zsák diót. A tettesek után rögtön nyomozni kezdtek, de ez ideig a nyomozás még eredményre ne vezetett.

Elgázolt gyermek.

(Saját tudósítónktól.)

Borzaszló szerencsétlenség történt ma reggel 8 órakor Szabadkán, oly szerencsétlenség melynek áldozata egy 13 éves gyermek, kinek valószínűleg életét fogja venni a megdöbbentő baleset.

Ma reggel ugyanis ufhengerelés közben a gázyár mellett uton Krnyaiszky Rolojev Lázár helybeli 13 éves fiúcska a több métermáza súlyú óráds út-henger alá került, mely a fiúcska testét irtózatosan összezúzta. A gyermek két karját kicsavarta s eltörte a nehéz súly, baloldaltól a húst egészen letépte úgy, hogy a bordacsontok szabadon látszanak s közöttük előtűnik a nyers tüdő, míg a belek is szabadon látszanak.

A gyermek eszméletlenül maradt a henger alatt és a rögtön megjelent mentők is még ilyen állapotban vitték be a Mária Vateria kórházba. A megindított bűnvizsgálat ki fogja deríteni, kit terhel a borzaszló szerencsétlenségért a felelőség.

Elképzelni a borzaszló eset részleteit csak úgy lehet, ha ismerjük az ufhenger szerkezetét. Egy nagy vízszintezett talpazatu vashenger a főalkatrész, melyen kívül néhány kisebb kerék van a gépre alkalmazva. Elképzelhető, hogy ha a kerekek közé s így a henger alá kerül valaki — azt a roppant nehéz és mozgásban lévő hengert hirtelen megállítani nem lehet. Így hát mikor a flu, ki a gépen üve

hajtotta a lovakat, a kerekek közé s így a henger alá került, a lovakat s a gépet hirtelen megállítani nem lehetett s így történt a szerencsétlenség.

A gyerek állapota reménytelen. Valószínűleg életébe kerül neki a mai eset.

S Z I N H A Z.

Gésák.

Oktober 22.

A kezdődő saison második bohózat ujdonsága ment ma telt ház előtt. Operettnak címezte ugyan a szerző darabját, de inkább zenés bohózat cím illeti meg a „Magyar Színház” slager darabját a Sidney Jones által szebbnél-szebb dallamokkal megöltött Gésákat.

A „Magyar Színház”-ban már körülbelül a századik előadást éri meg ez az excentrikus darab, minálunk azonban nem tette meg azt a hatást, amit talán várhattunk volna; mert hísz kiállításos, gyönyörű muzsikája a „Gésák” és ha librettójának irodalmi értéke nincs is, elég kacagató jelenet, bohózatos alak van benne.

Mi az oka hát, hogy a mi közönségünket ugyszólván hidegen hagyta, ez az operette? Megmondjuk őszintén. Az előadás átlafánosságban gyenge volt. A gyönyörű karénekek teljesen elvesztek, néha a pár emberből álló zenekar, tulharsugta a kart annyira, hogy alig hallottunk az énekből valamit.

De amit hallottunk, abban se volt köszönet. A karmester ezt a nyolcz-tíz emberből álló kart se tudja vezetni, majd a zene botlik meg — majd az ének.

A 2. felvonás fináleja, mely mars tempóba van írva, polkává vált a karmester pálczája alatt. De nincs terünk hasábokat szentelni arra, hogy hol és miként fuccsálta el ezt a gyönyörű zenét a karmester, hisz az overtur szépségei teljesen elvesztek, hacsak egy pillanatilg néztek volna a kottára becsületesen a közönségre nézve nem vészett volna el a sok szép muzsika. Ajánljuk a karmesternek, hogy a prim hegedűket erősítse meg egy taggal legalább és a fuvolásra jobban ügyeljen. Ezt könnyen teheti, hisz mellette ül.

Az első operette előadásnál megmondtuk már véleményünket, de a mai előadás ismét csak arról győződhetett mag, hogy így ezzel a karral és ezzel a karmesterrel nem fogunk boldogulni.

A főszerepet Mimoszát *Juhász Ilona* játszta. Sajnos, hogy róla se mondhatunk jót. Az egész darab zenéje mély fekvésben van írva elejétől-végéig. Transzpozícióval úgy látszik segíteni akartak azon, hogy az éneke ek partija magasabb regiszterben legyen, de az a fél vagy néhol egész hang emelkedés nem segített a dolgon. Meglepett bennünket az, hogy a legszebb áriák minden hatás nélkül maradtak. Hogy disponálva nem volt a művésznő, az meglátszott játéka is, de hangja is fáradt volt, piánói teljesen elvesztek. Azt, hogy belépő dalát, mely a legszebb dalok egyike teljesen tönkre tette, annak oka csak egyszerűen az énekesnő, a legfőbb oka a karmester, ki „Andante” helyett valami $\frac{1}{4}$ -es Walzer tempót dirigált. Persze nem csoda, ha az énekesnő ilyenkor zavarba jön.

A mai előadás lelke *Toróssy Katicza* volt; ki Molly Seamore szerepét igen jól adta. Játéka, szép tánczai feledteték velünk azt, hogy hangja gyenge. Megérdemelt tapsokat aratott, a „Csonkita” dalát meg is ismételték

ték és tisztelőitől két gyönyörű bokréta és virágkosarat kapott.

Jóakarattal figyelmeztetjük azonban a kisasszonyt arra, hogy ne feledje azt, miszerint Molly nem francia cocotte, hanem egy pajkos kedélyű angol lány volt!

Ehelyütt egy pillanatra megállunk és megkérjük a direktort, hogy vajjon nem lett volna helyén ezt a szerepet a primadonna Gábosra bízni. Nagyon szép dolog, hogy Toróssynak módot nyújt arra, hogy minél többet szerepeljen, ámde a nagyobb szerepeket legalább is felváltva kell játszatnia és mindenestre előbb a primadonnával és csak aztán a soubrettel.

Rendkívül kedves jelenség volt Főti Frida ki Juliette szerepében igazán szép volt. Főti már ma kedvence a közönségnek, de megis érdemi az elismerést, melyet ügyes játéka, csinos hangja, intelligenciájával kivívott. Csodálatos, hogy a mai előadás a legnagyobb sikert ő aratta kis szerepével.

Ferenczi és Lomniczi jól játszották fárasztó szerepüket. Különös dicséret illeti Derékit, nemcsak a darab rendezéseért, hanem azért is, mert mint első rangú tag beállott a karba, hogy valamit segítsen a gyenge karon. — Mihályi szépen énekelt, Váradi eszelen volt.

Vasárnap Tóth Edének pályadíjnyertes darabja a „Falu rossza” került színpadra. Itt mutatkozott be először Gábos Nelli népszínműben. Gyönyörű hangja tisztábban csengett mint „Szép Heléná”-ban s úgy látszik, hogy a művésznőt inkább hangja mint játéka fogja kedvelté tenni a műpártoló közönség előtt. Nem akarjuk evvel azt mondani, hogy nem elég jól játszik, hanem azt, hogy játékból hiányzik méga gyakorlat a színonosság amely a jó játéknak legfőbb kelleke. Énekszámait a hálás közönség megtapsolta.

Feledi Boriska (Főti Frida) ma is kedves volt. Különösen jól játszott a zárt jelenetet, amikor Göndör Sándor (Váradi) bucsuzott tőle ő pedig vele együtt akar bucsósni és könyörög hogy vigye magával. Sándor azonban hajthatatlan, marad amfért is Boriska a vízbe ugrik. A közönség háromszor is a lámpák elé hívta Főti Fridát és mindannyiszor megjeljenzte.

Göndör Sándornak (Váradi) kezdetben rosszul sikerültek énekszámai, később azonban mindjobban belejött. Játéka a népszínműben kifogástalan. Deréki a bakter szerepét jól játszotta, maskja nagyon jó volt. A többi szereplő is igyekezett az estét minél élvezetesebbé tenni.

Szerkesztői üzenetek.

— A „Szabadka és Vidéke” czikközöje.

„Egy bunyevác” aláírással jelent meg egy cikk a „Sz. és V.” czímű papoktól fenntartott lapban. Szívesen megfélemlített volna értelmében a cikknek — ha ez cikk volna és nem lenne a czélja az, hogy fitvány módon piszkolódjék. Csak azt jegyezzük meg, hogy nem hisszük, hogy ezt egy bunyevác írta, mert lehetetlen, hogy a bunyevácok között olyan higveleű ember akadna aki haragszik azért, hogy mi magyarosítani akarunk; ezt csak egy örült kucséber írhatná, sákinak a nyakába ült valamelyik páter és eddig is nem ment róla mig ilyen panszláv szagu és egy hitfelekezet ellen izgató dolgot be nem tett az újságba.